

Sygn. akt III A Ua 1654/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ireneusz Lejczak
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica (spr.) SSA Irena Różańska-Dorosz
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku R. M.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek apelacji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 18 czerwca 2013 r. sygn. akt V U 2300/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. M. w odwołaniu od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w W. z dnia 17 grudnia 2009 r. dotyczącej obniżenia pobieranego świadczenia emerytalnego domagał się jej uchylecia jako niezgodnej z prawem.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA w W. wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości stawki minimalnej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 2 września 1987 r. Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. przyznał wnioskodawcy R. M. emeryturę policyjną pierwszorazową od dnia 01.09.1987 r. Do wysługi lat przyjęto wnioskodawcy w tej decyzji, po zaokrągleniu, 19 lat wysługi, tj. następujące okresy:

- od 30.06.1971 r. do 28.02.1975 r. - Inspektor Wydziału III (...),
- od 01.03.1975 r. do 31.05.1975 r. - Kierownik Grupy Wydziału III (...),
- od 01.06.1975 r. do 15.11.1978 r. - Kierownik Sekcji Wydziału III (...),
- od 16.11.1978 r. do 15.08.1987 r. - z-ca Naczelnika Wydziału III (...) (w dyspozycji Szefa (...) od 15.03.1984 r.).

W okresie od 11.03.1974 r. do 15.03.1974 r. i od 08.03.1976 r. do 13.03.1976 r. przebywał na urlopie bezpłatnym. W okresie od 30.06.1971 r. do 15.08.1987 r. wnioskodawca R. M. pełnił służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. III Wydział (...) była to ochrona kontrwywiadowcza, jednostek i instytucji. W związku z faktem, iż brat wnioskodawcy T. M. w 1980 r. nie wrócił do kraju z pobytu czasowego za granicą i pozostał na stałe w Kandzie z dniem 15.03.1984 r. wnioskodawca został odwołany ze stanowiska zastępcy naczelnika Wydziału III (...) i do dnia 15.08.1987 r. przeniesiony do dyspozycji Szefa (...). Komisja d/s powiązań z osobami przebywającymi w KK, mając na uwadze dobro wnioskodawcy, pozwoliła mu na wypracowanie uprawnień emerytalnych. Został oddelegowany do Ośrodka Szkolenia (...) w B., gdzie wykonywał obowiązki wykładowcy i wykladał prawo administracyjne. W tym czasie służby nie pełnił. W w/w okresie pracy stale dojeżdżał wraz z większą grupą pracowników z O. do B.. W trakcie pracy w w/w szkole nosił, tak jak inni pracownicy, mundur. Na terenie szkoły nie pełnił żadnych obowiązków policyjnych. Praca była absorbująca i czasochłonna, polegała na prowadzeniu wykładów oraz wyjazdach na różnego rodzaju uroczystości, zajmowała od 12 do 16 godzin dziennie uniemożliwiając w tym czasie prowadzenie dodatkowych czynności poza pracami dydaktycznymi.

Decyzją z dnia 07.12.2009 r. Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. ustalił ponownie wysokość emerytury wnioskodawcy. Wskaźnik podstawy wymiaru emerytury za powyższy okres służby w organach bezpieczeństwa od 30.06.1971 r. do 15.08.1987 r. obniżono wnioskodawcy do 0,7% podstawy wymiaru. Ponownie ustalona od 01.01.2010 r. wysokość emerytury z tytułu wysługi lat wyniosła 61,32% podstawy jej wymiaru, tj. została ustalona w kwocie 1.547,26 zł, zamiast dotychczasowego odpowiednio – 67,41% i 2.926,50 zł.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Opolu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 18 czerwca 2013 r. zmienił częściowo zaskarżoną decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2009 r. w ten sposób, że w odniesieniu do pkt. II ust. 2 powyższej decyzji dotyczącej uwzględnienia okresów służby wykazanych w informacji z IPN w zestawieniu (...): wyłączył okres od 15.03.1984 r. do 11.11.1987 r. z okresu pełnienia przez wnioskodawcę R. M. służby w organach bezpieczeństwa państwa i oddalił odwołanie w pozostałej części.

W uzasadnieniu do wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że z dniem 16 marca 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145), która wprowadziła do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 8, poz. 67 ze zm.) przepis art. 15b, określający zasady obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 ze zm.). W ocenie Sądu Okręgowego przepis art. 15b o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji /.../ jest przepisem szczególnym w porównaniu do art. 15 w/w ustawy, zmienia zasady liczenia emerytury policyjnej dla określonej grupy osób. Treść art. 15b ust. 1 odnosi się do okresów służby w określonym

charakterze, która w innej sytuacji (gdyby nie była to służba w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990) stanowiłaby 40% podstawy wymiaru za 15 lat służby (przeciętnie 2,6% za każdy rok) i po 2,6% podstawy wymiaru za każdy dalszy rok tej służby. Należy zwrócić uwagę, że ust. 2 tego przepisu mówi o odpowiednim stosowaniu przepisów art. 14 i 15. Oznacza to, że nie zmieniono zasad liczenia emerytur policyjnych w innych przypadkach, tj. np.: doliczania do wysługi emerytalnej okresów przypadających po zwolnieniu ze służby, uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych poprzedzających służbę itd. Sąd Okręgowy podkreślił, że wnioskodawca nie kwestionował faktu pełnienia służby w organach bezpieczeństwa, a ustawodawca nie przewidział różnicowania wysokości emerytury policyjnej w zależności od stanowiska i Wydziału, jakie dany funkcjonariusz organów bezpieczeństwa zajmował w czasie służby. Odwołujący podnosił, że nabył już prawo do emerytury i nie może ono podlegać ponownemu ustaleniu, co jednak jest sprzeczne z przedstawionym powyżej stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego. Nie mniej jednak wnioskodawca wskazywał natomiast, że na skutek tego, iż jego brat T. M., w 1980 r. pozostał w Kandzie i nie wrócił do kraju, został on z dniem 15.03.1984 r. odwołany ze stanowiska zastępcy naczelnika Wydziału III (...) i przeniesiony do dyspozycji Szefa (...). Został oddelegowany do Ośrodka Szkolenia (...) w B., gdzie już tylko wykonywał obowiązki wykładowcy i wykladał prawo administracyjne. W tym czasie chodził w mundurze i służby nie pełnił. Na terenie szkoły nie pełnił żadnych obowiązków policyjnych, a strona pozwana nie udowodniła, aby w tym czasie wykonywał obowiązki zastępcy Naczelnika Wydziału III (...). Fakt ten potwierdzili wszyscy słuchani w sprawie świadkowie, którzy mieli z nim częsty, codzienny i trwający do 12-16 godzin kontakt i zgodnie zeznali, że w tym czasie wnioskodawca działalności kontrwywiadowczej nie prowadził. Instytucja ta była placówką dydaktyczną i zajmowała się kształceniem młodych ludzi. Tym samym brak jest, zdaniem Sądu Okręgowego, przesłanek do zaliczenia do okresu służby w organach bezpieczeństwa państwa okresu zatrudnienia w Ośrodku Szkolenia (...) w B.. Kwestią kluczową przy ponownym przeliczaniu wysokości emerytur policyjnych funkcjonariuszy w związku z wejściem w życie przepisu art. 15b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) - tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr 8, póź. 67 ze zm., pozostaje ustalenie, czy tenże funkcjonariusz pełnił służbę w jednym z organów bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.). Najbardziej istotną kwestią pozostaje więc, czy Ośrodek Szkolenia (...) w B. może zostać uznany za jeden z organów bezpieczeństwa państwa. Przepis art. 2 tzw. ustawy lustracyjnej (wyżej cyt.) nie wymienia tejże uczelni wprost, jak czyni to w stosunku np. do Akademii Spraw Wewnętrznych. Z tego względu koniecznym staje się ustalenie, w której kategorii organów bezpieczeństwa państwa spośród wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt. 1-12 ustawy lustracyjnej mieści się wymieniona uczelnia. Wyliczenie zawarte w art. 2 ust. 1 jest jednak samo w sobie mało precyzyjne, co dotyczy w szczególności punktu 5 („instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych”), który nie wskazuje na konkretne instytucje państwa, lecz posługuje się wymagającymi interpretacji pojęciami zbiorczymi. Interpretacją zapisu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnianiu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne (Dz. U. z 1999 r. Nr 42, poz. 428 ze zm.), w kontekście uznania Akademii Spraw Wewnętrznych jednym z organów bezpieczeństwa państwa, zajął się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 czerwca 2000 r. I KZP 15/00. Przepis art. 2 ust. 1 pkt 5 wyżej wymienionej ustawy posiadał identyczne sformułowanie, jak przepis art. 2 ust. 1 pkt 5 aktualnie obowiązującej ustawy lustracyjnej z dnia 18 października 2006 r. Reasumując - Ośrodek Szkolenia (...) w B. nie może być uznany za organ bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, bo chociaż mieści się w katalogu instytucji wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy lustracyjnej, nie odpowiada kryteriom sformułowanym w art. 2 ust. 3 tej ustawy. W związku z powyższym Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w części dotyczącej okresu służby w charakterze wykładowcy w Ośrodku Szkolenia (...) w B. w okresie od 15.03.1984 r. do 15.08.1987 r. w ten sposób, że ten okres służby zaliczył do wysługi emerytalnej według współczynnika 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, który zaskarżając wyrok w części, zarzucił mu naruszenie przez Sąd I instancji art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu

Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin poprzez niezastosowanie tego przepisu do obliczenia wysokości od dnia 15 marca 1984 r. do dnia 11 listopada 1987 r.

Wskazując na powyższy zarzut pozwany organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji przeprowadził w sprawie należyte postępowanie dowodowe, z którego wyprowadził słuszne wnioski, a w konsekwencji wydał wyrok zgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje argumentację przedstawioną przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i bez potrzeby ponownego cytowania przyjmuje ją za własną.

Zgodnie z treścią przepisu art. 15 b ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145), w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi: 1) 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990; 2) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz pkt 2-4. Zgodnie natomiast z treścią przepisu art. 15 b ust. 3, do okresów, o których mowa w art. 13 ust. 1, na żądanie wnioskodawcy, mogą być doliczone w pełnym wymiarze okresy służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, jeżeli funkcjonariusz udowodni, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Natomiast w myśl przepisu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 ze zm.), organami bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, są: 1. Resort Bezpieczeństwa Publicznego Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, 2. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, 3. Komitet do spraw Bezpieczeństwa Publicznego, 4. Jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt 1-3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954r., 5. Instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych, 6. Akademia Spraw Wewnętrznych, 7. Zwiad Wojsk Ochrony Pogranicza, 8. Zarząd Główny Służby wewnętrznej jednostek wojskowych Ministerstwa spraw Wewnętrznych oraz podległe mu komórki, 9. Informacja Wojskowa, 10. Wojskowa Służba Wewnętrzna, 11. Zarząd II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, 12. Inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno-rozpoznawcze lub dochodzeniowo-śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych.

W rozumieniu powyższych przepisów ustalenia Sądu Okręgowego, co do służby wnioskodawcy w organach bezpieczeństwa, są prawidłowe. Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sadu Okręgowego, że w wnioskodawca od dnia 15 marca 1984 r. do 11 listopada 1987 r. nie pełnił służby w organach bezpieczeństwa. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego wnioskodawca z uwagi na okoliczność, że jego brat T. M., pozostał w Kandzie i nie wrócił do kraju, został z dniem 15.03.1984 r. odwołany ze stanowiska zastępcy naczelnika Wydziału III (...) i przeniesiony do dyspozycji Szefa (...). Następnie został oddelegowany do pełnienia obowiązków wykładowcy prawa administracyjnego w Ośrodku

Szkolenia (...) w B.. W spornym okresie czasu wnioskodawca nie pełnił służby i nie wykonywał obowiązków zastępcy Naczelnika Wydziału III (...). Jednocześnie Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu Okręgowego, że Ośrodek Szkolenia (...) w B. nie może zostać uznany za jeden z organów bezpieczeństwa państwa. W szczególności podkreślić należy, że nie jest on wymieniony w cytowanym powyżej przepisie art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Wskazana placówka miała charakter ściśle edukacyjno-szkoleniowy, natomiast wnioskodawca nie pełnił w niej żadnych funkcji poza funkcją wykładowcy.

Z powyższych względów stwierdzić należy, że zarzuty apelacji prowadzące się do uznania, że okres pracy wnioskodawcy w Ośrodku Szkolenia (...) w B. należy uznać za okres służby w organach bezpieczeństwa, nie zasługują na uwzględnienie, albowiem są całkowicie niezasadne i oparte jedynie na subiektywnym, błędnym przekonaniu organu rentowego o słuszności swoich twierdzeń.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji i na mocy art. 385 kpc orzekł o jej oddaleniu.